

Titel: Sprogbygning og sprogbrug. Foredrag, [BYGN] 133-0060

Citation: "Sprogbygning og sprogbrug. Foredrag, [BYGN] 133-0060", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_133-shoot-workidacc-1992_0005_133_BYGN_0060/facsimile.pdf (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Spregbygning og spregbrug
Foredrag i Selskab for nordisk filologi 4/6-43

Det
helst ønskes med
norsk og engelsk.

Indledning

Foredragets foretælling. Det er meget let at glemme med sine faste forudsætninger, selv om jeg bedrager mig.
Indhold til næste foredrag. (som gentages med mindre ændringer, eller i den end. 11.2.43.)

Emne

ordklasser, sproglig (om den kaldes, en syntaktisk, lingv., i hist.-prospektive organisation, i sociol.-prospektive institution eller norm)
i.e. sprogligvisuel (ordklasser brug, lingv. anvendelse, organisationen her, abstraktionens realisation, syntaktisk manifestation, eller betydningen eller betydningen eller indbegrebet af disse).
f. ex. den enkelte konkrete ordbrug eller ordbrug i.e. sproggenstand, de regler der gælder for sproggenstandens opbygning. (i.e. grammatikens regler etc. deres brug. ~~den enkelte konkrete ordbrug~~)
f. talen der spregbygning og spregbrug, hvilket selvfølgeliges tilfælde det er faktisk en rigtig skilsmisse med. (indbyrdes ulovlig eller abstrakt)

Konkrete ordklasser

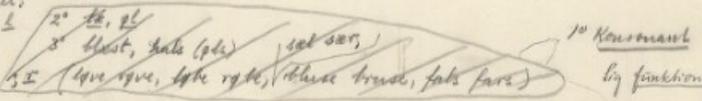
1. i sprog. 2. langue - parole, paa dansk sprog. "norm" (fordi: sproget "er" mangelfuld).
"norm" ikke her anvendes.

3. taal: norm, ord, tale, sprog (i 11. kap.: Die Gemeinsprache)

4. sproggenstandens betydning i det enkelte sprog. (i.e. grammatikens regler etc. deres brug. ~~den enkelte konkrete ordbrug~~)
5. talen der spregbygning og spregbrug, hvilket selvfølgeliges tilfælde det er faktisk en rigtig skilsmisse med. (indbyrdes ulovlig eller abstrakt)

Komplikation

11.2.43 p. 6f-13
1. i.e. 2. i.e. 3. i.e. 4. i.e. 5. i.e.

7 nogle sprog endelser: $\tau \rightarrow \tau$ (CV, CVC men ikke VC) (eller omvendt);
 $f \rightarrow n$, hvis f, n og τ er indbyrdes eksklusive med deres led.

Dette ikke i dansk.
Sog tillige defineret ved at være konstitutent (\rightarrow eksponenter, cf. kon;
mm) og ved at være indbyrdes eksklusive.

1. τ , m , n (alt 10).
defineret ved sammenfald (syntaktisk), hvis man ikke finder.
7 dansk ikke τ , men f. ex. mm.

2. lateral
3. alveolar, ikke-frikativ, ikke-labialisert, ikke-palatalisert, ikke-velarisert, ikke-faryngalisert lateral.
Siger ikke om stemt eller ustemt.
Men ikke [j], [x], eller dorsal,

20 Implikation

den forudsættende description er bringes til at forstå sig efter de resultater der naas af den forudsætte.

21 Normens stilling

Form og indtænkning. Manifestation.

Manf. = selection (...) m. karakter (st. af st.) og del af sel. karakter (st. og st. st.) af fol. karakterer.
Formen = konstant (den forudsætte).
Indtænkning = den variable (den forudsættende).

→ fordi 1° flere indtænkninger mulige, 2° indtænkningen kan ændres, 3° den første indtænkning er bevidst til at følge opbygningen slægt, men ikke overens; en projektion, et net, der kaster sin skygge. Variationerne afser til opbygningen.

Varianter afser om indtænkningen.

Varianter afser om sel. karakterer.

2-3 variationer af n. (n+1) karakterer: a^a z^a

a^b c = a^a c; hh. l. omg. i omg. a^b c^c z^a b^c c^a b

4 giver st, etc.

forbygge = formen, naar denne er et gængs (i indtænkning).

forbygge (indtænkning) = indtænkning, der manifesterer en opbygning.

forbygge (indtænkning) = indtænkning i absolut eller material forstand i indtænkning.

2) Semiotologiske karakterer (brug og lyd) er metasemiotologiske invarianter.

Et det virkelig beror sig om sammenfald i den ovenfor definerede betydning, det, naar vi nærmere betragter indtænkningens information.

Semiotologiske karakterer af højeste grad: en indtænkning (varianter, der ikke kan indtænk i varianter) og indtænkning (varianter, der ikke kan indtænk i varianter). Indtænkningens karakterer som ting.

*Vigtigt. Altsaa ikke de parallelle betydning beskrivelser.

Foruden om p. 11-13. En anden af betydning.

1) Regler er sammenfald.

Et paradigme betragtes som class as one (hvor helheden ikke er = summen af delene) og et simpelt sammenfald mellem dens led. Indtænkning er ogsaa glossemul et sammenfald af sine karakterer, og formen et sammenfald af sine.

3) Konstante og relevante egenskaber findes ikke. "den absolutte norm"

den absolutte norm lader sig ikke indtænk som opbygningen, fordi den første indtænkning er forudsættende og altsaa ikke beror i sig selv.

Indtænkning lader sig ikke indtænk, fordi det bliver en afhængig indtænkning.

Det vil sige, at man er henvist til en intuitiv og uoverførelbar erkendelse, men følgende er ubestridelig (og overfor mundtlig inspiration) og altsaa uoverførelsig. Den har ingen uoverførelsig betydning, hvis man ved uoverførelse forstaaet et objekt, hvis indtænkning er tilgængelig for kontrol.

1886 Kartmel: 3/5.

Rammer hele fonologien, som en apriorisk indtryksdannelse, og ligesåledes samsvarigheden som en apriorisk indtastelighed. (Og jødes: jøden og perfektion). Trævedl: formel og fiktion.

Fysiolgiske fonetik og fonologi: er pedagogiske hjælpemidler, hvor (som ved alle sprogvidenskaber) et sammensat udtryk bruges til at fremvise et eksempel blandt dens led og tilknyttet karakteren det som typisk.

Hvis de indtastes i munden / Hvis de tilføjes det den og den betydning, og ikke bruges det i den betydning, som gaar det aldrig gælder. Men det er ikke det samme, som at påstå, at enhver franskmand altid gør det.

Sammenhæng af fonologi og pedagogik.

#vellygt.

Det er taleles og ikke taleles man kan beskrive sproglingskategorierne manifestation.

Den sociale norm og standarden hører til den eksterne lingvistik, som forstærker den interne, og som ikke må forveksles med den. Det er skilte eller kombinationer, for hvilke sproget er udtrykt.

Sproglingskategorier defineres ved ordtyper funktion med dens dele. Omfattende varianter og kategorier.
Sproglingskategorier defineres i forhold her til som den forudsættende, manifestierende, og omfattende på den ene side varianter: talearter, på den anden side sammensætninger, sammensat: kategorier eller begreber.

Et paradigme betragtet som class as one ^(toplogisk) er en synkronisme mellem dens led.
Saaledes er ogsaa glossen en synkronisme af sine varianter.

Den forudsættende disiplin er tværtimod til at forskyde sig efter de resultater der naars af den forudsatte.

Metasemiotologiens analyse naar stadig til semiotologens terminus; forudsættelsen af semiotologens spray er et nødvendigt spray af første grad.

Semiotologens terminus er 1° sprogets enkelte varianter, 2° paradigmatiske klasser af disse (variantklasser op til invarianter, invariantklasser op til de laveste), 3° syntagmatiske klasser (f. ex. 'retning').

3° er defineret i semiotologens eget system;

2° er synkronisme;

1° bliver alene tilbage (betragtede som invarianter fra metasemiotologisk synspunkt).

Metasemiotologiens hovedopgave bliver derfor at undersøgte semiotologens enkelte varianter en relationsanalyse. Det vil her vise sig, at den eneste særlige (vs. vidtspændende) relationsanalyse er en solidaritetsanalyse: de enkelte varianter, semiotologen taler om, er invarianter i hans spray, og de har deres varianter (venlig en, hver gang semiotologen taler om dem); men disse varianter er i alle henseender ens;

altaa findes der kun solidaritet, aldrig selektion eller kombination, mellem deres bestanddele. En speciel inddeling kan kun foretages ud fra en given metasemiotologisk artikel eller forstillelse (f. ex. lyd eller grafisk) som det, at typologisk forløb og fonologi er pedagogiske hjælpepunkter, hvor (som ved alle

tradrums) en synkronisme udvikles ved at fremvise et exemplar blandt dens led og tilkædende det som typisk (krænkende og relevante træk).

Dette først?

Fonemes og grundbetydninger og overhovedet sprogs-klasser-beskrivelser (f. ex. akcent & tryk, vokal & klang, køn & retning) fortages ved at undersøge, hvad der er forenede blandt en sprogs-klasses led; denne undersøgelse kan være et rent subjektivt stykke; den lader sig objektivere gennem en statistisk metode. Men herved naas (H. Zivirner) keim en sprogsbeskrivelse. Begrebet norm forstås (implizent) det absolutte og konstante, som ikke kan naas ved variationsstatistik og: (Noget andet er "norm" i den blotte betydning af "målhalt"; saaledes er det, "norm" bruges af Zivirner, efter Habichternes forbillende, det er "norm" = "det normale".)

Den højeviske digression A-B-C-D.

Et sprogs-klassen i 'rør' erant fx h. + 1/2- (?)

U. Zivirner:

f. Sammenfald = bygd

F/ sprogtbygning = det populære
Månedet vil at kalde det dausk er en anden.
Skrift og tale maa netop være forskellige sprogtbygninger.
E Atk er vises funderbatter heller ikke sprogtbygningen.
Varianter efter fjernerestaaende elementer.
Altsaa ikke et endeligt og fast antal
varianter.

videnskaben pædagogisk: andenrangs.
Begrebet / at begribe [praktisk foranstaltning]
Læremetoden uundværlig.
Lømsomhed, skriftstørrelse i normen
kan ikke paa forhånd nægtes.
[nyen kritik synspunkt]

Harry Andersen
Poul Andersen
Arnholtz / Gerner Kisti
Kjær
Frits Krønbelt
L. Kærholm
E. J.
Rasmussen
Kendtsen / Hermann
Kj
Kjølby
S. Laursen
Johansen
Jens Jørgensen
P. Jørgensen
Lars
Lindberg
Kudskjøl
Petersen
Rasmussen
Smith

Næssgaard
Frandsen
K. Petersen

Bom
Anders Olsen
f. L. Lorenzen